

За Нас

Иницијативата за основање на организација во која ќе бидат вклучени стручните лица кои работат на полето на заштита и рехабилитација на лицата со пречки во развојот, била покрената во педесетите години на XIX век.

Првите иницијатори за основање на Сојузот на дефектолози на Р.Македонија се: Проф. д-р Љупчо Ајдински, Проф. д-р Славко Керамитчиевски, Славчо Андреевски, Величко Андреевски, Мира Величкова и др.

Прв претседател на оваа организација бил **г-дин Славчо Андреевски** а потоа **г-дин Славко Керамитчиевски**. Податоци за Претседателите постојат од 1979 година. Мандатот на секој од Претседателите е прикажан во табелата.

РЕД.БР	ПРЕТСЕДАТЕЛ	МАНДАТ
1.	Никола Чабуковски	24.11.1979-06.12.1980
2.	Славчо Андреевски	06.12.1980-13.02.1982
3.	Исмет Куртагиќ	13.02.1982-14.03.1983
4.	Љупчо Пушковски	14.03.1983-19.10.1984
5.	Славко Керамитчиевски	19.10.1984-12.06.1989
6.	Мира Величкова	12.06.1989-10.02.1995
7.	Љупчо Ајдински	10.02.1995-19.10.1999
8.	Елизабет Солтирова	19.10.1999-13.09.2004
9.	Зоран Киткањ	13.09.2004-11.04.2009
10.	Горан Петрушев	11.04.2009 – актуелен

Секој од Претседателите на оваа организација дал свој придонес за реализација на мноштво активности кои се распределуваат во годишни програми. Во рамките на овој историјат ќе бидат истакнати активностите од програмите кои се од особена значајност за поставување на темелите на дефектологијата во Р.Македонија и активностите за унапредување на оваа наука.

Првите обиди за институционална заштита на лицата со пречки во развојот во Република Македонија се јавуваат некаде во педесетите години од XIX век. Во периодот од 1948-1970 година повеќето активности на дефектолозите биле насочени кон отварање на установи за лицата со инвалидност и втемелување на дефектологијата како наука во Република Македонија. Во овој период во РМ сеуште не се едуцирале дефектолошки кадри, сите идеи и работни активности произлегувале од веќе дипломираните дефектолози во Белград или Загреб.

Во 1991 година, во месец октомври, Сојузот на дефектолози на Р.Македонија изготвил предлог – проект за формирање на високообразовна установа за едукација на дефектолози во РМ, истиот го доставил до Владата на РМ, до Ректоратот на универзитетот “Св. Кирил и Методиј” и до Министерството за образование и физичка култура. Се до овој период во Р.Македонија не биле едуцирани дефектолошки кадри. Имено во месец декември 1992 година Сојузот поднесува барање до Министерството за образование за стипендирање на последипломски студии за дефектолошки науки, со

цел да се зголеми бројот на магистри и доктори по дефектолошки науки кои ќе можат да едуцираат стручни кадри-дефектолози. Во јануари 1995 година Сојузот испраќа барање до Министерството за образование за вработување на дефектолози во училиштата и установите.

Во месец март 1995 година Сојузот поднесува барање до Министерството за образование да се заведе профилот дипломиран специјален педагог за превенција и ресоцијализација за лица со пореметување во општественото однесување. Истата година Сојузот го известува Министерството за образование за определени прашања за образованието на децата и младинците попречени во физичкиот и психичкиот развој, кој треба посоодветно да се регулира во законските и подзаконските акти. Во март 1996 година Сојузот започнува проект за организирање на третман на аутистичните деца.

Во септември 1996 година Сојузот остварува средба со помошникот министер Илија Рајчановски во врска со вработувањето на специјален педагог за превенција и ресоцијализација како и донесување на одлука за доделување на стипендии за дефектолошки кадри во Р.Македонија.

Истата година, во месец ноември Сојузот потпишува договор со УНИЦЕФ за соработка и одржување на Симпозиум за детекција, дијагностика и третман. Како резултат на оваа соработка од 5-ти до 8-ми ноември се одржува Симпозиум во Струга.

На 24-ти април 1997 година Сојузот го промовира списанието Дефектолошка теорија и практика/ *Journal of Special Education and Rehabilitation*., Сојузот на дефектолози на Р.Македонија заедно со Филозофскиот факултет се до денес активно учествува во издавањето на ова стручно списание кое е индексирано во 18 меѓународни бази на податоци. Од почетокот на 2011 година, со одлука на Претседателството, секој член на оваа организација добива бесплатен примерок од списанието.

Во месец декември истата година Сојузот заедно со првата детска амбаса Меѓаши се вклучува во советот на Коалицијата за правото на детето. Истиот месец Сојузот поднесува барање до Македонскиот центар за меѓународна соработка преку проект кој се однесува на достоинството на хендикепираните лица. Ова барање е усвоено во 1998 година кога Сојузот и Македонскиот центар за меѓународна соработка потпишуваат договор и започнуваат да го реализираат проектот.

Во мај 1999 година Сојузот потпишува договор со Проф. д-р Љупчо Ајдински, Проф. д-р Горан Ајдински и Асс. м-р Зоран Киткањ за издавање на Основи на дефектолошка теорија и практика.

Во месец октомври истата оваа година Сојузот заедно со Заводот за деца со оштетен слух “Кочо Рацин” во Битола организира тркалезна маса на тема: Современите организациони стручни, научни тенденции, состојби и проблеми на дефектолошката теорија и практика во сегашни услови на транзиција.

Во 2001 година Сојузот го информира Министерството за образование, за труд и социјална политика во врска со спроведување на правилник за оценка на специфичните потреби на лицата со пречки во физичкиот и психичкиот развој.

Во 2002 година Сојузот организира собир на тема: Досегашни искуства од интеграцијата, инклузијата и деинституционализацијата на децата со пречки во развојот.

Во 2003 година Сојузот ја издава од печат монографијата напишана од страна на

Величко Андреевски која е во врска со седумдесетиот роденден и пензионирањето на Проф. д-р Љупчо Ајдински, со наслов “Човек со благодарно дело”.

Во 2008 – мата година Сојузот учествува во излегувањето од печат на монографијата на Проф. д-р Љупчо Ајдински која се однесува на шеесет годишната дефектолошка теорија и практика.

Во истата година Сојузот е еден од провајдерите кои држат обуки во врска со децата со пречки во развојот. Обуките се финансирани и поттикнати од Министерството за образование и наука преку проектот за Модернизација на образованието.

Во 2009 година направена е реорганизација на Сојузот на дефектолози со зголемување на активностите секциите и комисиите. Истата година Сојузот добива веб страна, нов амблем, усвојува повеќе Правилници за својата работа и организира повеќе предавања за своите членови.

Едно од предавањата беше реализирано од страна на г-дин Џеф Симсон од Соединетите Американски Држави, на тема: *“Развој на математички концепти и вештини кај децата со посебни потреби”*.

Во 2010 година беа организирани неколку стручни манифестации:

Во периодот од 27 до 29 мај 2010 година беше организиран меѓународен стручен собир на тема: „60 години – организирана едукација, рехабилитација и вработување на лицата со инвалидност во Р. Македонија“ во хотелот Молика во Битола. Во организацијата учествуваше и Заводот за рехабилитација на деца со оштетен слух „Кочо Рацин“, – Битола. Оваа манифестација беше под покровителство на Министерството за труд и социјална политика. Како резултат на успешната организација и реализација на стручниот собир, Сојузот издаде Зборник на апстракти. Зборникот на абстракти содржи 87 абстракти и 6 постер презентации (абстракти) од 144 автори.

Во соработка со Институтот за дефектологија, Граѓанската асоцијација “Мајка Тереза”, Националното координативно тело за еднакви права на инвалидните лица и Здружението на пензионери интелектуалци – Скопје, Сојузот на дефектолози на Р.Македонија, учествуваше во организацијата за свечено чествување по повод 80 години раѓањето и 65 години хумана и научна дејност во педагогијата, социјалната заштита и дефектологијата, на професорот Љупчо Ајдински. Чествувањето се одржа на 28.04.2010 година во домот на АРМ.

На Состанок на Претседателство на Сојузот на дефектолозите на Р.Македонија, одржан на 25.05.2010 година беше донесена одлука за воведување награда за најдобра посебна установа во Р.Македонија. Оваа награда ќе се доделува еднаш годишно во склоп на одржувањето на стручните собири во месец Мај. За објективен избор на установа, Претседателството формира посебна комисија која врши избор на установата и дава предлог до Претседателството. Награда е во висина од 10.000,00 денари, а ја обезбедува од сопствени средства, проф.д-р Љупчо Ајдински, почесен претседател на Сојузот,

Врз основа на оваа одлука, наградата беше доделена на Заводот за рехабилитација на деца со оштетен слух “Кочо Рацин” – Битола, на 27.05.2010 година на денот на одржувањето на свеченоста по повод 60-годишниот јубилеј на Заводот.

Во делот на законската регулатива беше изготвена **Нацрт – предлог стратегија за инклузивно образование во Р.Македонија**. Овој документ беше доставен до релевантните институции во Р.Македонија, со цел негово усвојување. Целта која Сојузот сака да ја постигне преку оваа реализирана активност е да се уреди инклузивната политика на ниво на Р.Македонија како и рамка за промовирање и спроведување на истата.

Во септември истата година беше изготвен Предлог-Закон за дефектолошка дејност и истиот беше доставен до Парламентот на Р.Македонија. Предлог-Законот го изработуваше работна група која ја сочинуваа членови на Сојузот. Во предлог законот се уредува дефектолошката дејност, улогата на дефектологот, вршењето на дејноста, формирање на комора на дефектолози, донесување кодекс на професионална етика, надзор над работата, казнени и завршни одредби.

Сојузот на дефектолози на Р.Македонија, заедно со Оперативното тело на Националното координативно тело за еднакви права на лицата со инвалидност на Р.Македонија и Националниот совет на инвалидските организации на Македонија, дадоа свое мислење за предлог – Правилникот за видот и степенот на попреченоста и специфичните потреби на лицата со пречки во развојот.

Сојузот на дефектолози на Р.Македонија во периодот од 01.02.2010 год. до 31.01.2011 год. беше носител на проектот **“Унапредување на воспитно – образовниот процес за децата со посебни потреби на локално ниво”**, и истиот беше овозможен во рамките на програмата CIVICA Mobilitas, имплементирана од Центарот за институционален развој – ЦИРа, а финансиски поддржана од Швајцарската агенција за развој и соработка – SDC. Како резултат на успешно спроведените проектни активности беше издаден Прирачник од проектот.

И во 2010 Сојузот продолжи со трансперентност во својата работа. Покрена иницијативи за вработување на дефектолози во редовните училишта и градинки кои ќе работат на рано откривање, дијагностика, третман и слично. Ја продолжи комуникацијата и соработката со надлежните државни органи, невладените организации, посебните институции и со слични стручни асоцијации во странство. Исто така имаше успешно претставување на своите цели и програма за работа на повеќе електронски и печатени медиуми.